

FINJA

Hjälp vid
MURNING

Bruksanvisning

Allmänt

Bindemedel delas in i hydrauliska och icke hydrauliska bindemedel. De hydrauliska härdras genom en reaktion med vatten, härdras och binder såväl i luft som i vatten. Ett icke hydrauliskt bindemedel kräver luftens koldioxid för att härda, detta gör att de inte kan härda under vatten och kan vara mindre lämpade utomhus i fuktig och kall väderlek. Av Finjas bindemedel så är det endast Släckt Murkalk E som inte är hydrauliskt.

Finjas Bindemedel delas in i Cement, Murcement A, Kalkcement C, Släckt Murkalk E. Av Murcement A kan du blanda bruk med hållfasthet upp till klass A, med Kalkcement C till klass C osv. Standardcement används t.ex. för att blanda cementbruk.

Murbruk delas upp i ett flertal hållfasthetsklasser enligt EN 998-2 beroende på tryckhållfastheten för en standardiserad provkropp. Klasserna benämns: M1, M2,5, M5 o.s.v. Ju högre värde desto hårdare bruk. M2,5 innebär t.ex. att den uppmätta tryckhållfastheten är överstigande 2,5 MPa. Finjas färdiga torrbruksprodukter är optimerade för att få rätt egenskaper. "Drygar" du ut bruket förändrar du egenskaperna.

Vid temperaturer under +5° C har bruk och betong låg hållfasthetstillväxt och riskerar att frysa om inte särskilda åtgärder för att förhindra frysning vidtas. Flera av följande åtgärder kan behövas för att säkerställa funktionen hos bruket vintertid: Varmt blandningsvatten (max 80° C), uppvärmt bruk (bruksmassa max 40° C), intäckning av arbetsstället, se till att murstenar inte är frusna, tillsätta frostskyddsmedel i bruket.

Bistål, så kallad "stegarmering" för murverk, levereras i obehandlade, förzinkade samt rostfria varianter. Armeringens primära syfte i ett murverk är att fungera som sprickarmering i murverket. För armeringsanvisningar för lättklinker se www.finja.se. För armering av tegel och lättbetong, följ respektive tillverkarens anvisningar.

Användningsområden

När du murar:

- **lättklinker** använder du Murbruk B eller KC Mur och Putsbruk B
- **tegel** använder du Murbruk B eller KC Mur och Putsbruk B
- **lättbetong** använder du Murbruk B eller Tunnfog & Tunnputsbruk A (lågalkaliska)
- **natursten** använder du Cementbruk A (hydrauliskt kalkbruk om det föreskrivs)
- **betonghålstén** använder du Murbruk B eller KC Mur och Putsbruk B
- **glasbetong** använder du Cementbruk A
- **skorsten av tegel** använder du Puts och Murbruk C (inomhus), Murbruk B (utomhus)

Frifallsblandare, även kallad "tombola" är den vanligaste blandaren för hemmabruk.

Murarhammare. Med murarhammaren hugger du bl.a. till passbitar.

lläggningsslev. Allround-slev som används t.ex. vid lagning, murning, för att ösa bruk, etc.

Fogpinne. Används, precis som namnet antyder, till att jämna ut fogar och dylikt.

Kalkkvast. Används för att fukta ytor som skall putsas eller muras.

Fogslev. Används vid fogning av tegelmurar och applicering av fogmassa.

Murbrukshink. Skall vara extra kraftig både i plast och i handtag.

Maskinvisp. Kopplas till en bormaskin för blandning av mindre kvantiteter bruk.

Murslev. Norsk modell, används för att applicera bruk vid murningsarbete.

Murarklossar. För att spänna murarsnöre mellan reglarna.

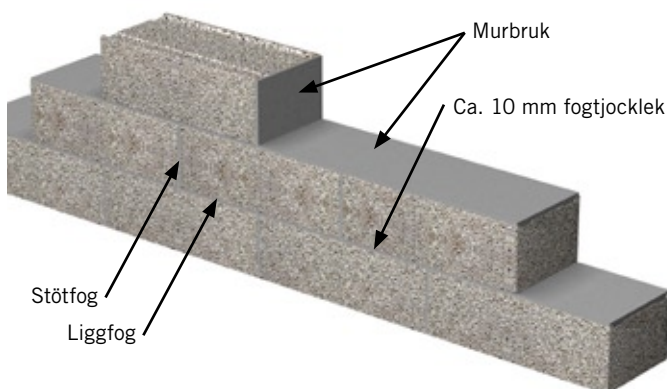
Murarsnöre. Töjbart för att få rakhet och rätt skifthöjd så använder du ett murarsnöre.

Murning av lättklinker

Lättklinkerblock kan muras på olika sätt. Vilken teknik som väljs beror på vilka egenskaper den färdiga väggen skall ha. Nedan presenteras de vanligaste murningssätten.

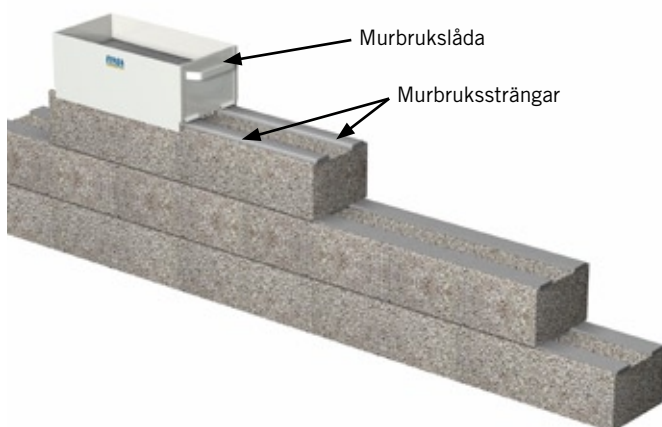
Fullfogsmurning

Stöt- och liggfogar är helt fyllda med murbruk. Blocken muras i förband med ett halvt blocks förskjutning för maximal stabilitet. Detta är den vanligaste murningssättet och ger maximal bärlighet i murverket.

Stötfogsfri strängmurning

Blockbredden skall vara minst 190 mm. Förbandsmurning med ett halvt blocks förskjutning. Två parallella murbrukssträngar skall fylla 2/3 av liggfogen. Blocken placeras stumt mot varandra utan bruk i stötfogen. Detta är en snabb, rationell och enkel teknik som passar de flesta murningssätten ovan jord.

Finja Blockklippare. Används för att kapa massiva lättklinkerblock.

Finja Murbrukslåda. Används för att rationellt applicera strängar med murbruk på lättklinkerblock.

Åtgångstabell

Lättklinkerblock

Format B x H x L mm	Antal sten/m ²	Torrbruk murning kg/m ²	Fogtyp
70 x 190 x 590	8,3	15	Fullfog
90 x 190 x 590	8,3	20	Fullfog
120 x 190 x 590	8,3	25	Fullfog
150 x 190 x 590	8,3	30	Fullfog
190 x 190 x 590	8,3	40	Fullfog
190 x 190 x 590	8,3	25	Sträng
250 x 190 x 590	8,3	50	Fullfog
250 x 190 x 590	8,3	30	Sträng
290 x 190 x 590	8,3	60	Fullfog
290 x 190 x 590	8,3	35	Sträng
350 x 190 x 590	8,3	70	Fullfog
350 x 190 x 590	8,3	40	Sträng

Isolerblock

250 x 190 x 600	8,3	30	Sträng
290 x 190 x 600	8,3	35	Sträng
350 x 190 x 600	8,3	40	Sträng
400 x 190 x 590	8,3	45	Sträng

Ergotherm

290 x 195 x 600	8,3	35	Sträng
350 x 195 x 600	8,3	40	Sträng

Lättbetong

50 x 200 x 600	8	7	Fullfog
100 x 200 x 600	8	14	Fullfog
200 x 200 x 600	8	28	Fullfog
300 x 200 x 600	8	42	Fullfog

Betonghålst

100 x 190 x 400	12,5	25	Fullfog
125 x 190 x 400	12,5	30	Fullfog
150 x 190 x 400	12,5	35	Fullfog
200 x 190 x 400	12,5	50	Fullfog
250 x 190 x 400	12,5	60	Fullfog

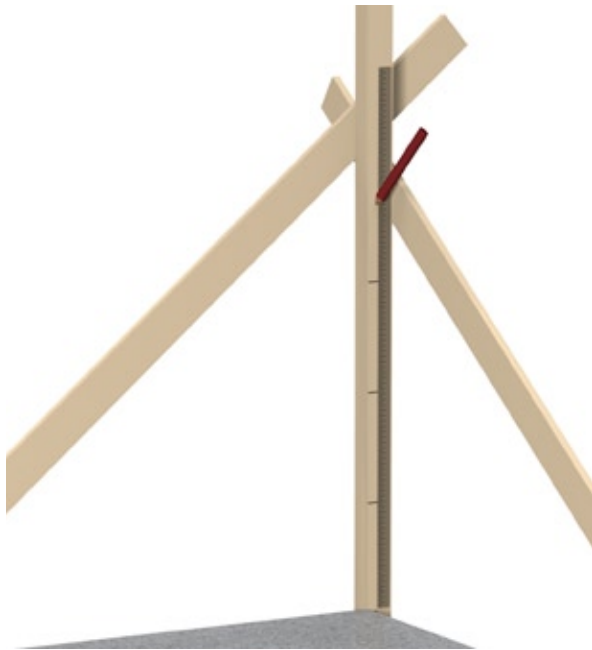
Tegel

120 x 62 x 250 hålsten	55	70	Fullfog
120 x 62 x 250 massiv	55	65	Fullfog
60 x 62 x 250	55	40	Fullfog
108 x 54 x 228 dansk	66	65	Fullfog
108 x 54 x 228 dansk massiv	66	60	Fullfog

Glasbetongblock

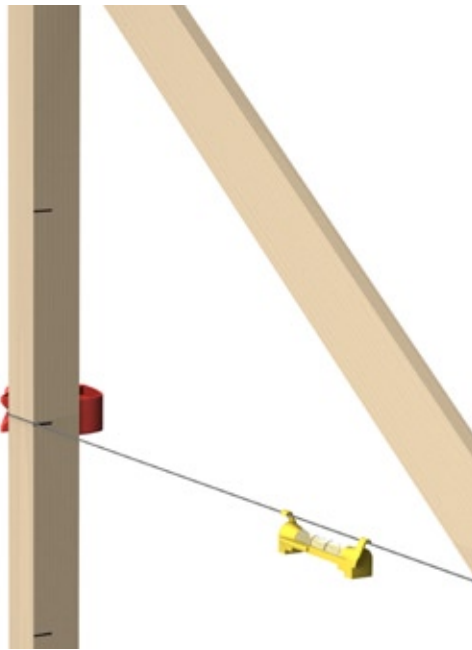
80 x 190 x 190	25	25	Fullfog
120 x 190 x 190	25	40	Fullfog

1. Grundarbete – ritning och regler

Gör en ritning och ta även med grunden. Innan du börjar mura sätter du upp regler, "profiler". På dessa märker du upp de olika skiften. Räkna med stenens höjd +13 mm till fogen vid tegelmurning och +10 mm till fogen vid lättklinkermurning.

2. Grundarbete – rakt med snöre

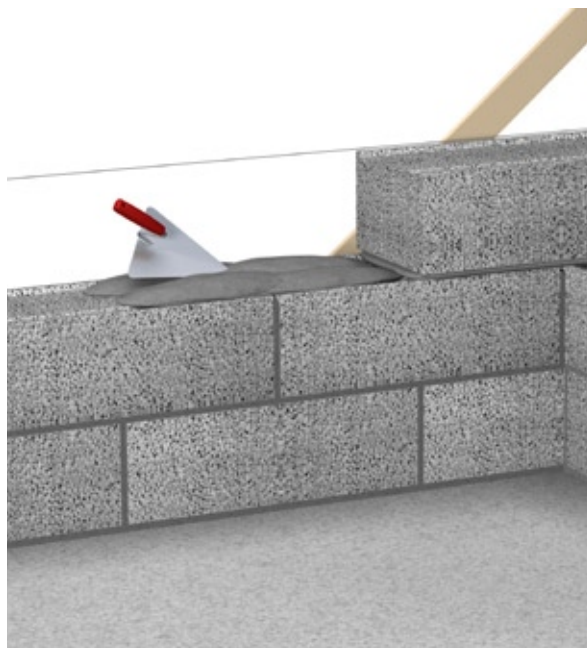
För att få muren rak så använder du dig av murraklossar och sträcker ett snöre mellan reglarna. Då får du muren både lod- och vågrät.

3. Blanda Murbruk B

Använd Finja Murbruk B eller KC Mur och Putsbruk B. Blanda efter anvisningen på säcken. Börja alltid med en liten del vatten (vintertid varmt vatten) därefter växelvis torrbruk och vatten. För mycket vatten ger svagare bruk. Blanda endast den mängd du "för stunden" behöver. Försök aldrig att mjukgöra bruk som har börjat att stelna genom att tillsätta mer vatten.

4. Mura i förband

Ska du mura upp en rak mur – arbeta längs muren, från den ena änden till den andra. Ska du mura ett hörn, börjar du i hörnet och går utåt sidorna. Kommer inte de första stenarna rätt blir muren misslyckad. Murning av lättklinker kan ske med murslev alt. murlåda. Lättbetong muras lättast med tunnfogsbbruk som appliceras med tunnfogsskopa.

5. Fyll fogarna

Ett av de viktigaste kraven är att fogarna blir väl fyllda. Bruket måste appliceras rikligt och blocket föras så att fogen blir fylld med en gång (inget bruk får stoppas in i fogen efteråt). När blocket lagts på plats får det inte rubbas och inga justeringar görs i underliggande skift.

6. Jämna fogar

Jämntjocka fogar får du genom att följa snöret. När du har murat några skift är det dags att jämna fogarna med ett fogverktyg. Torrbruksrester på blocket tar du bort med en rotborste när bruket har torkat men ännu inte hårdnat. Tänk på att borsta diagonalt över fogarna så att du inte drar ut bruket ur fogarna.

7. Specialmurning

Öppna spisar och skorstenar där vedeldning förekommer kräver en specialmurning. Puts- och Murbruk C klarar den höga temperaturen. I själva eldstaden sätter du förslagsvis eldfast tegel som muras med Eldfast bruk.

8. Omfogning

Vid omfogning av ett murverk, skall du använda samma hållfasthet på bruket som det befintliga bruket. Skall du använda ett starkare bruk t.ex. Murbruk B skall du kratsa ur fogarna minst 30 mm. Innan omfogningen sker skall du kontrollera att kvalitén på t.ex. teglen är god. Fyll fogarna med en fogslev och jämna till ytan med en fogpinne, borsta ytan sedan diagonalt över fogarna. Fogpinne och borste använder du när bruket har börjat att hårdna så att du inte smetar ut det på stenarna.

Tänk på att:

- till 100 liter färdigt bruk går det åt ca. 150 kg torrbruk.
- 25 kg torrbruk ger ca. 16 liter färdigt murbruk.
- vid temperaturer under +5° C måste vinteråtgärder vidtas.
(Se Allmänt på sid 2.)

Finja har ett av marknadens mest kompletta torrbruksprogram

Med säkerhet det mest färgstarka. Inte för skojs skull, utan för att du alltid ska välja rätt bruk. Torrbruket färdigblandas på vår fabrik med stor exakthet, det enda du tillsätter är vatten. Leverans sker i säckar om 25 kg. Ett flertal av våra produkter kan även erhållas i storsäck 1000 kg eller i lösvikt för bruksbehållare.

Färgglatt och informativt

Färgglada säckar med tydlig information gör Finjas torrbrukssortiment lättarbetat för både återförsäljaren och användaren. På vår hemsida, www.finja.se, finns även tips & idéer, produktblad, byggvarudeklaration och varuinformation för produkterna. Behöver du mer information, kontakta din återförsäljare. Vårt färgsystem bygger på följande:

● Mura ● Gjuta ● Putsa ● Laga ● Golv

Murbruk B

Bruket används för murning av tegel, lättklinkerblock, betongblock och lättbetongblock*. Används dessutom för grovputsning/utstockning. (*För murning och putsning på lättbetong se tillverkarens rekommendationer.)

Eldfast bruk

Eldfast bruk är ett hydrauliskt bruk med stor värmebeständighet. Murning av eldfast tegel, innersör till skorstenar och där höga temperaturer kan förekomma. Avsett för t.ex. spisar, kaminer, pannor och kakelugnar.

KC Mur och Putsbbruk B

Bruket används för murning av tegel, lättklinkerblock, betongblock och lättbetongblock*. Dessutom putsning, slamning över mark samt lagning av tidigare KC-putsade underlag. (*För murning och putsning på lättbetong se tillverkarens rekommendationer.)

Tunnfogs- & Tunnpusbruk A

Tunnfogsmurning av lättbetong eller andra murblock med god måttnoggrannhet. Produkten är avsedd för fogar 2–5 mm och putsning av lättbetongytor. Bruket påföres lämpligen med tunnfogsskopa alternativt traditionella putsverktyg.

Denna skrift har som syfte att inspirera och visa exempel på hur olika arbeten kan utföras. Finja kan inte ta något konstruktionsansvar då det finns en rad faktorer som Finja inte råder över t.ex. omgivande miljö, underlagets beskaffenhet och kvalitet. Läs och följ skyddsföreskrifterna på aktuell produktförpackning.

FINJA

